

Заклучение на генералния адвокат на Съда

Laila Medina

по дело C-449/25 | Serviciul pentru Imigrări al județului Bihor (Регистрирано партньорство)

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 129/26

Люксембург, 17 септември 2026 г.

Генерален адвокат Laila Medina: самото упражняване на свободата на движение, без установяване на ефективно пребиваване в друга държава членка, не е достатъчно, за да възникне производно право на пребиваване съгласно правото на ЕС за гражданин на трета държава, партньор на гражданин на Съюза

Отказът на държава членка да предостави производно право на пребиваване не попада в обхвата на разпоредбите на правото на Съюза относно гражданството, когато гражданинът на Съюза никога не е живял в държавата членка, в която е сключен гражданският съюз, и когато не съществува отношение на зависимост с партньора, гражданин на трета държава

През 2024 г. румънска гражданка пътува до Италия с единствената цел да сключи граждански съюз с британската си партньорка. Румънската гражданка се връща в Румъния малко след това. По това време двете пребивават съответно в Румъния и Австралия, като никоя от тях не е пребивавала в Италия. Шест месеца по-късно, през 2025 г., партньорката ѝ, британска гражданка, пристига в Румъния, за да живее там. Около три месеца след пристигането си тя подава молба за удължаване на правото ѝ на временно пребиваване в Румъния с цел събиране на семейството. Молбата е отхвърлена, с мотива че румънското право не признава гражданският съюз между лица от един и същи пол и че британската гражданка не отговаря на условията, предвидени в румънското законодателство за събиране на семейството¹. Тя обжалва издаденото решение за връщане пред запитващата юрисдикция — Апелативния съд Орадя (Румъния). Запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали член 21, параграф 1 ДФЕС не допуска Румъния да откаже да предостави право на пребиваване на гражданин на трета държава, с когото гражданинът на Съюза е сключил граждански съюз съгласно законодателството на друга държава членка, в която нито един от тях не е пребивавал, с мотива че румънското право не признава граждански съюз между лица от един и същи пол.

В заключението си от днес **генерален адвокат Медина предлага Съдът на Европейския съюз да постанови, че разглежданото положение не попада в обхвата на разпоредбите на Договора относно гражданството, а именно член 20 и член 21, параграф 1 ДФЕС.**

По отношение на член 21, параграф 1 ДФЕС генералният адвокат припомня, че **тази разпоредба предоставя право на свободно движение на гражданите на Съюза** и че **всяко право на пребиваване на член на семейството, гражданин на трета държава, произтича** от упражнената свобода. Генералният адвокат подчертава също, че при фактите по делото е налице положение, при което, след като е упражнил права на свободно движение, гражданин на Съюза се завръща в държавата членка, на която е гражданин, и се опитва да се позове на тези права, за да получи право на пребиваване за партньора си, който е гражданин на трета държава (**ситуация на „обратен завой“**). Макар **Директива 2004/38 да не обхваща такива случаи на „обратни завой“**, условията за предоставяне на производно право на пребиваване в приемащата държава членка на гражданин на трета държава, който е член на семейството на гражданина на Съюза, **следва да се прилагат по аналогия**, като се има предвид, че и в двата случая гражданинът на Съюза представлява референтното лице за предоставяне на

такова производно право.

За да възникне производно право на пребиваване съгласно правото на Съюза в ситуация на „обратен завой“, трябва да са изпълнени две кумулативни условия. Първо, гражданинът на Съюза трябва ефективно да е пребивавал в друга държава членка в съответствие с условията, предвидени в член 7 или член 16 от Директива 2004/38. Второ, по време на това ефективно пребиваване трябва да е развит или укрепен семеен живот.

В настоящия случай, тъй като румънската гражданка не е установила ефективно пребиваване в Италия — държавата членка, в която е сключен граждански съюз с британската гражданка — и е пътувала до Италия единствено с цел да сключи граждански съюз, след което веднага се е върнала в Румъния, **изискването за „ефективно пребиваване“ съгласно членове 7 и 16 от Директива 2004/38 не е изпълнено.**

Освен това **не е развит или укрепен семеен живот в Италия** по смисъла на решение О. и В². Към момента на сключване на гражданския съюз румънската гражданка е имала местоживеене в Румъния, а нейната партньорка — в Австралия, като партньорката ѝ е пристигнала в Румъния едва около шест месеца по-късно. Следователно в нито един момент не е воден съвместен семеен живот в Италия. При това положение **второто кумулативно условие също не е изпълнено.** Въпреки че сключването на граждански съюз е правно значим акт, то не е равносилно на воденето на семеен живот в приемащата държава членка.

По отношение на член 20 ДФЕС генералният адвокат отбелязва, че не е налице признато в практиката на Съда отношение на зависимост между румънската гражданка и нейната партньорка. Установеният в тази съдебна практика критерий³ отказът на право на пребиваване да би принудил гражданина на Съюза да напусне територията на ЕС като цяло, не е изпълнен в настоящия случай.

Ето защо в случая генералният адвокат заключава, че **Хартата на основните права** не се прилага, тъй като разглежданото положение не попада в приложното поле на правото на ЕС; затова евентуална защита на правото на семеен живот на жалбоподателката трябва да се търси съгласно Европейската конвенция за правата на човека.

При това положение генералният адвокат предлага Съдът да отговори, че член 20 и член 21, параграф 1 ДФЕС във връзка с Директива 2004/38, която се прилага по аналогия, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат органите на държавата членка, чийто гражданин е гражданинът на Съюза, да откажат да предоставят право на пребиваване на територията на тази държава членка на гражданин на трета държава, с когото този гражданин на Съюза е сключил граждански съюз съгласно законодателството на друга държава членка, с мотива че законодателството на държавата членка по гражданство не признава гражданските съюзи между лица от един и същи пол.

За пълнота, в случай че Съдът прецени, че правото на ЕС е приложимо, генералният адвокат излага алтернативен анализ. Румънските разпоредби, които изискват доказване на предходно пребиваване в друга държава членка, предвиждат изискване за наличие на общо дете и напълно отказват признаването на чуждестранни граждански партньорства между лица от един и същи пол, в настоящия случай биха се оказали несъвместими с правото на ЕС.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предлагат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Оттук нататък съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда на Европейския съюз с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза.

Общият съд е компетентен да разглежда преюдициалните запитвания, които попадат изключително в някоя от следните сфери: 1) общата система на данъка върху добавената стойност (ДДС), 2) акцизите, 3) Митническият кодекс,

4) тарифното класиране на стоките в Комбинираната номенклатура, 5) обезщетяването и оказването на помощ на пътниците при отказан достъп на борда или при закъснение или отмяна на транспортни услуги или 6) системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове. Съдът е компетентен да разглежда всички останали преюдициални запитвания.

Нито Съдът, нито Общият съд решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда или Общия съд. Този акт обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда. При представянето на фактите и правната уредба се вземат предвид релевантният момент и преписката по съответното дело.

[Пълният текст](#) на заключението се публикува на уебсайта CURIA в деня на представянето му.

Връзка с пресата: Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от представянето на заключението могат да се намерят на [„Curia Web TV“](#) и [„European Broadcasting Service“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ Член 83, параграф 1 и член 88, параграф 1 и параграф 3, буква б) от Извънредно правителствено постановление № 194/2002.

² Решение от 12 март 2014 г., О. и В., [C-456/12 и C-457/12](#) (вж. също прессъобщение [№ 32/14](#)).

³ Вж., например, Решение от 8 март 2011 г., Ruiz Zambrano, [C-34/09](#) (вж. също прессъобщение [№ 16/11](#)).